

1. INLEIDING

De 5 gemeenten in het Land van Cuijk en de 3 gemeenten in de kop van Noord Limburg vormen samen de PIO regio. PIO staat voor Platform Integraal Overleg, waaraan naast de gemeenten ook andere participanten deelnemen. Het gebied ligt ingeklemd tussen het KAN gebied (Arnhem Nijmegen) aan de noordzijde, Brabantstad (met name Den Bosch, Eindhoven en Helmond) aan de westkant en Venlo aan de zuidkant.

Aan de oostzijde grenst het gebied aan Duitsland (Ruhrgebied). De regio kent zelf geen duidelijke stedelijke trekker. De gemeenten Boxmeer (28.000 inwoners) en Cuijk (24.000 inwoners) zijn wel werkgelegenheidszwaartepunten en vervullen een aantal centrumfuncties. Het gebied kent hierdoor naast interne gerichtheid ook een externe oriëntatie op de verschillende stedelijke gebieden in de omgeving.

Het gebied ziet zich geconfronteerd met een vergrijzing en ontgroening die, naar verwachting, beide een hoger tempo zullen kennen dan het landelijke gemiddelde. Bij jongeren, met name die met een hogere opleiding, is er een tendens waarneembaar het gebied te verlaten op zoek naar passende opleiding en werk.

In werkgelegenheidszin is er een migratiesaldo richting het omliggende gebied. De werkloosheid is relatief laag.

In het gebied leeft het besef dat invloed op de eigen toekomst vraagt om samenwerking. Wil men een betekenisvolle partner zijn voor de krachtige bureaus, die de regio omringen, dan is samenwerking op het niveau van het openbaar bestuur onvoldoende. De regio hanteert een unieke formule voor samenwerking. Naast het openbaar bestuur zijn strategisch belangrijke maatschappelijke organisaties in het overleg betrokken. Historisch gezien is het zelfs zo dat het initiatief voor het PIO genomen is door enkele maatschappelijke organisaties, met name de industrie en de zorg.

Naast de burgemeesters van de acht gemeenten maken van het PIO deel uit: de Industriële Kringen, de Kamers van Koophandel, het Vervolgonderwijs, de Zorg en het Wonen (de toegelaten instellingen).

Onderhavige notitie is er een uit een serie van drie. Eerder werd een notitie gewijd aan visie, missie en beleid van het PIO en in een tweede notitie werd de geschiedenis van het PIO in kort bestek behandeld. Gezamenlijk zijn het bouwstenen voor het collectieve geheugen en bewustzijn van de regio.

In de huidige notitie wordt in grote lijnen de regio gekarakteriseerd op een aantal relevante aspecten. Doel is de regio te introduceren naar binnen en naar buiten. De notitie kan dienen als kennismaking met de regio, maar ook kan het voor hen die de regio al kennen een middel zijn om meer systematisch en samenhangend zicht op het gebied te verwerven. De notitie biedt ook informatie die van belang is voor verdere beleidsvorming en het formuleren van projecten.

In paragraaf 2 staan we stil bij de fysieke structuur van de regio en met name de ontsluiting. Demografische informatie is in paragraaf 3 aan de orde. In paragraaf 4 komt de bestuurlijke structuur en de samenwerking aan de orde, waarna in de volgende paragrafen 5 tot en met 8 respectievelijk bedrijvigheid, zorg, onderwijs en wonen de revue passeren. In paragraaf 9 en slotte wordt stil gestaan bij de aanwezige voorzieningen in het gebied.

2. FYSIEKE STRUCTUUR EN ONTSLUITING

De regio Land van Cuijk en Maasduinen strekt zich uit over twee provincies, met als verbindend element de Maas. Aan de Brabantse oever van de Maas treffen we de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en St. Anthonis, aan de Limburgse kant de gemeenten Bergen, Gennep en Mook. Deze gemeenten tellen gezamenlijk bijna 130.000 inwoners. Het gebied kan als landelijk gekarakteriseerd worden met veel buitengebied en natuur.

Het landelijke karakter van het gebied mag ook al blijken uit de bevolkingsdichtheid. Daar waar het landelijke gemiddelde in de buurt van de 500 inwoners per vierkante kilometer ligt is dat voor het Land van Cuijk en Maasduinen respectievelijk op 194 en 215, ongeveer 40% van het landelijke gemiddelde.

Het gebied is over water ontsloten door de Maas, die ter hoogte van Cuijk vanuit zuidelijke richting afbuigt naar het westen richting Rotterdam. Bij de bocht in de Maas bevindt zich ook de aantakking van het Maas Waal kanaal, waardoor ook ontsluiting over water in noordelijke richting is gerealiseerd. De Waal biedt vervolgens de mogelijkheid het Duitse achterland te bestrijken. Al met al is de regio over water naar alle windstreken ontsloten.

In het gebied bevindt zich de spoorlijn Nijmegen Venlo een noord zuid verbinding, die aan de Brabantse kant van de Maas loopt. Stations zijn aanwezig in Cuijk, Boxmeer en Vierlingsbeek. Aan de Limburgse kant vinden we geen spoorlijnen.

De A73 biedt een ontsluiting over de weg in noord zuidelijke richting (Nijmegen Venlo). In Boxmeer takt de A77 aan op de A73, waarmee het gebied ontsloten wordt richting Duitsland Ruhrgebied. Provinciale wegen

ontsluiten het hele gebied op deze hoofdinfrastructuur. De ontsluiting loopt via vooral via de provinciale weg N264 die in Uden aansluiting vindt op de A50 en toegang biedt op zowel de A73 als de A77.

In het westelijk deel van de regio wordt het gebied ten dele afgegrensd door de N277, de Middenpeelweg, in het Limburgse deel van de regio vinden we de N271, de oude verbinding Nijmegen Venlo, die nu een regionale functie vervult.

Nagenoeg grenzend aan de regio, op Duitse bodem, ligt in Weeze het vliegveld Niederrhein, met een sterk uitbreidend netwerk aan verbindingen over heel Europa.

Kortom de regio kent een goede ontsluiting via weg, water, spoor en lucht. De ontsluiting in westelijke richting over spoor en weg is een indirecte en zou versterking verdienen.

De geografische ligging en ontsluiting wordt samengevat in onderstaand kaartje dat is ontleend aan het rapport van de Kamers van Koophandel, waarover later meer.

3. DEMOGRAFISCHE GEGEVENS

Zoals al eerder opgemerkt, is de regio dun bevolkt, met vele kleinere kernen; enkel de kernen Boxmeer (13.000) en Cuijk (18.000) overstijgen de 10.000 inwoners. Met 40 kernen in het gebied is dus de gemiddelde grootte van de kernen zo'n 3000 inwoners. De bevolkingsaantallen van de diverse gemeenten bevinden zich in een dusdanige range dat er geen sprake is van duidelijk dominante kernen of gemeenten.

Per 1-1-2009 waren de bevolkingsaantallen zoals in onderstaande tabel weergegeven.

Bevolkingsaantallen per 1-1-2009 en aanwas t.o.v. het voorgaande jaar

Bergen	13415	(-84)
Boxmeer	28603	(-32)
Cuijk	24309	(+83)
Gennep	17103	(+213)
Grave	12579	(+42)
Mill	11028	(+32)
Mook	8048	(+10)
St Anthonis	11788	(+1)
Totaal	126873	(+265)

Daar waar in eerdere jaren sprake was van een gestage krimp en een verdere krimp geprognosticeerd werd, zien we per januari 2009 een toename van 265 inwoners (ruim 2%). In belangrijke mate is dit toe te rekenen aan effecten van woningbouw in de gemeente Gennep. Het is te vroeg om van een trendbreuk te spreken. De bouwactiviteiten, met name in de gemeenten Cuijk en Boxmeer, suggereren echter dat ook in de naaste toekomst de krimp niet doorzet.

In het onderhavige rapport wordt gesteund op een tweetal rapporten die het gebied in sociaal economisch opzicht in beeld brengen, te weten het rapport *De toekomst van de regio, 2007* uitgebracht door de Rabobank en *Economische beleidsagenda Land van Cuijk en Maasduinen, 2009* van het ETIN in samenwerking met Innoflow verricht in opdracht van de Kamers van Koophandel van Limburg en Brabant.

Het ETIN rapport bestrijkt de gehele PIO regio, terwijl de Rabobank het eigen werkgebied behandelt, dat wil zeggen de PIO regio minus de gemeente Mook en Middelaar. Dit gegeven zet wat druk op de vergelijkbaarheid van beide rapporten

Het ETIN rapporteert per deelregio Land van Cuijk en Maasduinen terwijl de Rabo integraal het gebied benadert. Beide rapporten bieden materiaal dat betrekking heeft op het jaar 2006.

Als we spreken over de leeftijdsopbouw van de bevolking is er een andere complicerende factor: de indeling in leeftijdscategorieën verschilt in de twee benaderingen. In het vervolg komen we hier op terug.

In het rapport van de Rabobank wordt gesproken over groene druk en grijze druk. Groene druk is het aandeel van de leeftijdscategorie tot en met 14 jaar, grijze druk het aandeel 65 plussers in de bevolking. Beide bevolkingsgroepen drukken in financiële zin op de tussencategorieën, de beroepsbevolking, die voor allen het geld moet verdienen.

Er wordt geconstateerd dat er een minder dan gemiddelde grijze druk aan de orde is (14,1% versus 14,3% landelijk) en een meer dan gemiddelde groene druk (19,1 versus 18,3%). Er wordt een toenemend tempo van vergrijzing voorspeld en een voorbij streven van het landelijk gemiddelde op enige termijn.

Het ETIN rapport kent ook als leeftijdscategorie de 65 plussers en wijkt voor de overige indeling af.

De staafdiagrammen (er worden geen cijfers gerapporteerd) in het rapport laten voor de categorie 65 plus in beide deelregio's een aandeel zien dat ligt boven het landelijke gemiddelde. Dus anders dan geconstateerd in het Rabo rapport was er in 2006 reeds sprake van grijze druk hoger dan het landelijk gemiddelde. Als dit verschil verklaard moet worden door het ontbreken van de gemeente Mook en Middelaar in de Rabo opstelling, dan houdt het tegelijkertijd een relativering van de effecten in.

In de deelregio Maasduinen is in het ETIN rapport de categorie die zal gaan uitstromen naar de AOW duidelijk oververtegenwoordigd, in het Land van Cuijk is daar hoegenaamd geen sprake van. De relatieve grootte van deze categorie zegt iets over het tempo van de vergrijzing.

Het Rabo rapport hanteert een iets andere leeftijdindeling en neemt de deelregio's samen. Hier lijkt het oplopende vergrijzingtempo relatief ten opzichte van de landelijke trend wederom duidelijk aan de orde.

Het is helder dat de vergrijzing in de naaste toekomst door zal gaan, of het tempo wezenlijk hoger zal liggen dan het landelijk gemiddelde is niet geheel duidelijk.

Ook de omvang van de effecten is zodanig gering dat het hachelijk wordt, zonder meer gedetailleerde bestudering, beleidsbeslissingen hierop te baseren.

Waar het de jongeren betreft wordt in het ETIN rapport de categorie gedefinieerd tot en met 19 jaar, hetgeen meer in overeenstemming met de notie van beroepsbevolking lijkt dan een leeftijdscategorie tot en met 14 jaar. Het Rabobank rapport hanteert nog een categorie van 15 tot en met 24 jaar. Dit is grofweg de leeftijdsgroep die voor een deel uit de regio vertrekt om elders te gaan studeren of werken. Dit lijkt te worden bevestigd door het gegeven dat deze categorie duidelijk onder het landelijke gemiddelde ligt, waar de voorliggende categorie nog boven het landelijke gemiddelde scoort. Het rapport van de Kamers van Koophandel laat zien dat de zogeheten groene druk in het Land van Cuijk bovengemiddeld is en in Maasduinen net iets ondergemiddeld.

Het aantal allochtonen van westerse oorsprong ligt op landelijk niveau, het aandeel niet westerse allochtonen is in de regio duidelijk lager dan het landelijk gemiddelde met als uitzondering de gemeente Cuijk. Gezien de gemiddelde gezinsgrootte bij niet westerse allochtonen kan dit van invloed zijn op de relatieve demografische ontwikkelingen.

In de regio is de groep hoger opgeleiden minder vertegenwoordigd dan landelijk, samenhangen met het ontbreken van hoger onderwijs en een beperkter aanwezigheid van werkgelegenheid voor hooggeschoolden. Desalniettemin is het gemiddelde inkomen in de regio hoger dan landelijk. Het gebied is relatief welvarend.

4. BESTUURLIJKE ORGANISATIE EN SAMENWERKING

De regio telt 8 gemeenten, waarvan er 5 aan de Brabantse kant van de Maas liggen en drie in de kop van Noord Limburg.

De drie gemeenten in de kop van Noord Limburg zijn betrokken in een proces van gemeentelijke herindeling. Het ligt in de bedoeling dat de gemeenten Mook, Gennep en Bergen per 1-1-2011 een gemeente van ongeveer 39.000 inwoners zullen vormen.

Zowel de Limburgse gemeenten in het PIO gebied als ook de 5 gemeenten aan de Brabantse kant kennen een perifere ligging in hun eigen provincie. Daarnaast is er in het gebied geen duidelijke stedelijke trekker. Door een en ander is de noodzaak en behoefte aan samenwerking sterk aanwezig.

Land van Cuijk

De vijf gemeenten in het Land van Cuijk maken geen deel uit van een integrale bestuurlijke samenwerking (stad of streekgewest).

De 5 gemeenten werken wel op informele wijze samen.

Naast een basisoverleg, waarin de colleges participeren zijn er samenwerkingsverbanden op portefeuille niveau, te weten:

- Economische zaken
- Toerisme en recreatie
- Sociale zaken
- Onderwijs

De behoefte wordt gevoeld de drie gemeenten in de kop van Noord Limburg bij dit overleg te betrekken.

Kop van Noord Limburg

Ook de drie gemeenten in de kop van Noord Limburg maken geen deel uit van een integrale bestuurlijke samenwerking.

Onderling werken zij samen op de terreinen:

- Onderwijs
- Zorg
- Wonen
- Bedrijvigheid

Industriële Kringen

Het PIO gebied kent een viertal Industriële Kringen Boxmeer, Cuijk, Mill en kop van Noord Limburg. Deze vier zijn gebundeld in de Industriële Kring Land van Cuijk en Noord Limburg., waardoor het werkingsgebied samenvalt met de PIO regio.

De voorzitters van de 4 Kringen zijn lid van de Algemene vergadering van het PIO de voorzitter van de koepel is ook lid en daar naast lid van het bestuur van PIO

Kamers van Koophandel

In het PIO gebied opereren de kamers Limburg en Brabant. In PIO verband is er sprake van een goede samenwerking. Gezamenlijk zijn de kamers opdrachtgever geweest voor het eerder genoemde PIO rapport.

Beide Kamers zijn vertegenwoordigd in de algemene vergadering van het PIO.

5. BEDRIJVIGHEID

De rapporten van de Rabobank (De toekomst van onze regio, 2007) en van de beide Kamers van Koophandel (Economische Beleidsagenda Land van Cuijk en Maasduinen, 2009) geven een goed beeld van de economische situatie in het PIO gebied.

Onderstaande gegevens zijn dan ook in belangrijke mate hierop gebaseerd. De gegevens zijn voor de deelgebieden afzonderlijk beschikbaar en zullen ook als zodanig worden gepresenteerd.

De gegevens dateren als regel van 2006, hetgeen impliceert dat er afwijkingen met de actuele situatie aan de orde zullen zijn. De structuur van de onderstaande gegevens zal echter op deze relatief korte termijn niet substantieel wijzigen.

Werkgelegenheid

De beroepsbevolking in het totale PIO gebied bedraagt per 2006 59.320 personen waarvan in het Land van Cuijk 41810 en in Maasduinen 17510.

	Land van Cuijk	Maasduinen	Totaal
Beroepsbevolking	41810	17510	59320
Banen	38260	14040	52300
Dekkingsgraad	91,5 %	80,2%	88,2%

Beide gebieden hebben een tekort aan banen om in werk voor de eigen beroepsbevolking te voorzien. Het tekort in het Land van Cuijk bedraagt 8,5%, terwijl dit voor Maasduinen zelfs 20% is. In beide gebieden is de woonfunctie sterker ontwikkeld dan de werkfunctie.

De werkloosheid in het gebied steekt gunstig af tegen het landelijk gemiddelde 4,96% versus 6,09 in 2006. Ook het gemiddelde inkomen bevindt zich boven het landelijk niveau.

In het Land van Cuijk is tussen 2002 en 2006 de werkgelegenheid met 2,5% toegenomen(landelijk was het in die periode stabiel), maar in Maasduinen was sprake van een krimp van 4%.

Voor wat betreft het opleidingsniveau zien we in beide deelregio's hetzelfde beeld:

Lagere opleiding volgt het landelijke beeld

Middelbare opleiding is oververtegenwoordigd

Hogere opleidingen zijn in mindere mate vertegenwoordigd.

Dit beeld lijkt samen te hangen met het vaker genoemde fenomeen van het wegtrekken van jongeren naar een hogere opleiding en carrièremogelijkheden.

Bedrijventerreinen

Op de bedrijventerreinen van de regio wordt in ongeveer 33% van de werkgelegenheid voorzien.

In het **Land van Cuijk** treffen we een bruto areaal aan bedrijventerreinen aan van 473 ha (stand 2006) terwijl er een totaal van 125 ha in voorbereiding was. Van deze laatste is het bedrijvenpark Sterckwijk (37 ha) in de gemeente Boxmeer inmiddels in exploitatie genomen. Hier vindt momenteel reeds de bouw van het nieuwe ziekenhuis plaats. Daarnaast zal MBO de Maasvallei hier zijn vestigingsplaats vinden en zal er het nieuwe oncologisch centrum gevestigd worden.

In de gemeente Cuijk is het regionaal bedrijventerrein Laarakker (70 ha) in voorbereiding. Dit bedrijventerrein is bedoeld voor grootschalige industrieën. Daarnaast is er in Cuijk sprake van de herontwikkeling van de vestiging Homburg, de zogenaamde Homburg Campus die plaats biedt aan onderwijs en cultuur.

In **Maasduinen** is het areaal bedrijfsterreinen 210 ha en is er een nieuw regionaal bedrijventerrein (de Brem) van 31 ha in voorbereiding; het grenst aan het bestaande bedrijventerrein de grens in Heyen. Aan de haven in Gennep wordt ongeveer 9 ha havenoverslag terrein toegevoegd.

Economische sectoren

Beide deelregio's hebben een vergelijkbaar werkgelegenheidsprofiel, afgezet tegen de landelijke gegevens. In beide deelregio's zien we een duidelijke oververtegenwoordiging van de agrarische en industriële sector. In het Land van Cuijk is deze afwijking ten opzichte van het landelijk gemiddelde meer geprononceerd dan in Maasduinen.

Daarnaast is sprake van een ondervertegenwoordiging van de dienstverlening en hierbinnen met name van de zakelijke dienstverlening. Een patroon dat al met al past bij een landelijke regio. In Maasduinen valt op dat de Horeca sterk vertegenwoordigd is, evenals, zij het in mindere mate de zorg.

Het vanouds agrarische karakter van de regio heeft ook tot gevolg gehad dat er een hoogwaardige agro-industrie in het gebied aanwezig is, die een hoog technologisch niveau vertegenwoordigd. In dit kader zijn bekende namen o.a. AUV, Intervet, Nutreco, Nutricia. Andere bekende industriële vestigingen in het gebied zijn onder andere Stork, Bolsius en Georgia Pacific.

Recreatie en toerisme is een sector in de regio met grote groeipotenties; het gebied heeft veel te bieden in termen van natuur, zoals het gebied Maasduinen, de Maasheggen en de Peelrand.

Aan recreatie mogelijkheden moet vermeld worden het bungalowpark Heiderbos in Gennep, de Bergen in Wanroij, de plassen in Mook, Landall Green Parks Overloon Zoo Parc Overloon en het Liberty Parc, eveneens in Overloon en het in ontwikkeling zijnde grootschalige recreatiegebied de Kraaijenbergse Plassen.

Het in een samenhangend verband brengen van deze voorzieningen levert goede groeivoorzichten voor de toekomst.

6. ZORG

De reguliere eerste en tweedelijnszorg in de regio is in belangrijke mate geconcentreerd in de zorgkoepel **Pantein**. Onder Pantein ressorteren het Maasziekenhuis, GGZ Land van Cuijk en Noord Limburg, een reeks verpleeg- en verzorgingshuizen en de complete thuiszorg (zie ook onder). Voor deze zorgfuncties valt het voedingsgebied van Pantein volledig samen met de PIO regio.

Daarnaast is de thuiszorg voor de regio' Uden/Veghel en Oss, ondergebracht bij Pantein. Onder Pantein kennen we ook nog de toegelaten instelling **Pantein Wonen**, welke in het betreffende hoofdstuk aan de orde komt.

Een belangrijke zorginstelling ten behoeve van mensen met een verstandelijke beperking is de stichting **Dichterbij**. Zij behartigt dit type zorg niet alleen in de PIO regio, maar ook in de regio Uden/Veghel, de regio Oss, de regio Venraij, de regio Venlo en het Rijk van Nijmegen. De rol die Dichterbij in de PIO regio vervult wordt in het vervolg nader gedocumenteerd.

Een nieuwe ontwikkeling tekent zich af met de waarschijnlijke komst van een **Oncologisch centrum** naar de regio. Het is een - privaat gefinancierd - categoriaal ziekenhuis dat een groot deel van het land bedient, alsmede een functie vervult ten behoeve van de Duitse deelstaat NordRhein Westfalen. Het ambitieniveau is vergelijkbaar met dat van het Anthonius van Leeuwenhoek Ziekenhuis en de Daniel den Hoed Kliniek. De planontwikkeling - start bouw eind 2009 op Sterckwijk - gaat uit van circa 200 bedden en 600 medewerkers.

Pantein

Pantein biedt een compleet en op elkaar aansluitend pakket van producten en diensten op het gebied van gezondheid, wonen, welzijn en zorg:

- verpleging en verzorging bij de klant thuis, of in bijzondere woonvormen
- huishoudelijke verzorging thuis
- verblijf, zorg en welzijn in verpleeg- en verzorgingshuizen
- persoonlijke begeleiding, individueel en groepsgewijs.
- medisch-specialistische zorg
- geestelijk gezondheidszorg (vanuit maatschap GGZ)
- ketenzorg aan chronische ziekten
- welzijnszorg
- preventie
- verhuur en verkoop woningen
- woon-, gezondheids- en overige services
- kraamzorg
- jeugdgezondheidszorg
- uitleen- en thuiszorgwinkels
- voeding en dieet
- voorlichting, informatie en cursussen
- dienstverlening aan huisartsen en verloskundigen

Gezondheid en preventie is een nieuw thema binnen Pantein.

Maasziekenhuis Pantein

Van de zorgkoepel Pantein maakt het enige ziekenhuis in de regio, het Maasziekenhuis Pantein in Boxmeer, deel uit. Dit ziekenhuis telt 214 bedden en biedt werk aan 850 medewerkers. Intensieve samenwerking vindt plaats met UMC St. Radboud Nijmegen, Sint Maartenskliniek Nijmegen (orthopedie, reumatologie en revalidatiegeneeskunde) en het Canisius Wilhelmina Ziekenhuis Nijmegen (met name voor specifieke diagnostiek).

Zorgcentra Pantein

Pantein omvat ook de zorgcentra in de regio, te weten:

Norbertushof, Gennep
Elsendonck, Boxmeer
Maartenshof, Cuijk
Aldenhorst, Mill
Huize Loôn, Overloon
Op 't Hoogveld, Sint Anthonis
Lookant, Wanroij

Behalve verzorgingshuisplaatsen bieden de zorgcentra ook verpleeghuiszorg. Elk zorgcentrum beschikt over een of meerdere verpleegafdelingen. Daarnaast is in Boxmeer Verpleeghuis Madeleine gevestigd dat fungeert als expertisecentrum voor de verpleegafdelingen in de regio.

De zorgcentra bieden gezamenlijk plaats aan 345 inwoners en tellen daarnaast in totaal 470 verpleeghuisbedden (totale intramurale capaciteit: 815). Zij hebben een belangrijke werkgelegenheidsfunctie met een totaal van 750 arbeidsplaatsen (ca. 1500 medewerkers). Bovenstaande zorgfuncties zijn gebiedsdekkend voor nagenoeg het gehele PIO gebied

Thuiszorg Pantein

Daarnaast is Pantein verantwoordelijk voor de Thuiszorg in het Land van Cuijk en Noord Limburg (met circa 800 medewerkers) en in de regio Oss en de regio Uden/Veghel (met samen circa 1600 medewerkers).

In het PIO gebied telt Pantein in totaal 3100 werknemers, waarmee de koepel de belangrijkste werkgever van de regio is en dus ook in economische zin van groot belang. De zorgfuncties van Pantein zijn ook de reden dat een dependance van ROC Nijmegen in de regio aanwezig is (zie onder). Het in voorbereiding zijnde Zorg- en Leerpark Sterckwijk zal plaats bieden aan het nieuwe Maasziekenhuis Pantein, het GGZ Centrum, herstelafdeling van Zorgcentra Pantein en het Medisch Trainingscentrum Boxmeer (Pantein en twee commerciële partijen), met de optie van doorgroei naar een Centrum voor Gezondheid. Ook het MBO-onderwijs zal hier gevestigd worden..

Pantein is een centrale speler in de regio, is zich hiervan volledig bewust en trekt ten volle de consequentie hieruit. Vanaf het ontstaan van het PIO is Pantein daarin prominent vertegenwoordigd. De voorzitter van de Raad van Bestuur is lid van de Algemene Vergadering van de Vereniging PIO, alsmede van het dagelijks bestuur. Tevens is hij voorzitter van twee PIO stuurgroepen.

Huisartsen

In het Land van Cuijk en Noord Limburg zijn in totaal 65 huisartsen werkzaam, georganiseerd in 24 zelfstandig gevestigde huisartsenpraktijken en verenigd in 6 huisartsengroepen (HAGRO's). De huisartsen hebben zich in 1999 georganiseerd in het toenmalige Hagronetwerk Land van Cuijk en Noord Limburg (een informeel netwerk). In 2007 is een Coöperatie Vereniging Huisartsen opgericht met daaraan gekoppeld een eigen BV. De huisartsen en Pantein trekken intensief met elkaar op. In 2007 hebben zij een joint venture opgericht om tezamen de zorg (en preventie) aan chronisch zieken vorm te geven. Het gaat om een gezamenlijke BV die landelijk koploper is op het terrein van chronische zorg.

Dichterbij

Zoals boven reeds omschreven, strekt het voedingsgebied van de stichting Dichterbij zich ver buiten de PIO regio uit.

In de regio zijn een viertal locaties voor extramurale dagopvang met in totaal 299 plaatsen; de locaties bevinden zich in Boxmeer, Cuijk, Gennep en Kleur.:

Het zwaartepunt ligt echter bij het begeleid wonen. Verdeeld over 19 woonclusters met in totaal 133 worden 947 cliënten gehuisvest.

In totaal biedt Dichterbij in de PIO regio zorg aan 1413 cliënten (totaal 4.592) en verschaft werkgelegenheid aan 1550 medewerkers (totaal 5.059).

Middels de voorzitter van de Raad van Bestuur is Dichterbij in de Algemene Ledenvergadering van het PIO vertegenwoordigd.

7. VERVOLGONDERWIJS

De regio kent drie schoolgemeenschappen voor voortgezet onderwijs en daarnaast zijn 2 ROC 's in de regio actief. Het hele scala voor voortgezet onderwijs wordt aangeboden. Het vervolgonderwijs in de regio telt in totaal 1100 werknemers, waarmee het een belangrijke bijdrage levert aan de werkgelegenheid. Deze werknemers verzorgen het onderwijs voor in totaal ruim 8000 leerlingen.

In de PIO regio is geen HBO of Universitair onderwijs aanwezig; het streven is gericht op vestiging van specifieke dependances.

Voortgezet Onderwijs (VO)

Scholengemeenschap Stevensbeek

De scholengemeenschap kent een tweetal vestigingsplaatsen, Stevensbeek met 1376 leerlingen en Boxmeer met 608 leerlingen. In Stevensbeek wordt het gehele pakket aangeboden, in Boxmeer ontbreekt de bovenbouw van Havo en VWO.

VMBO 1,2	511
VMBO 3-4 B (basisberoepsgericht)	152
VMBO 3-4 K (kaderberoepsgericht)	246
VMBO 3-4TG (theoretisch/gemengd)	302
Havo/Vwo 1-2	261
Havo 3-5	315
VWO 3-6	196
Vavo	1
Totaal aantal leerlingen	1984

Het aantal werknemers van de Scholengemeenschap is 253.

Elzendaalcollege/ Hezelandcollege

De scholengemeenschap is ontstaan door een fusie van het Elzendaalcollege in Boxmeer met 1553 leerlingen en het Hezelandcollege in Gennep met 605 leerlingen. Dat zijn ook nu nog de twee vestigingsplaatsen van de scholengemeenschap. In Boxmeer treffen we Havo, VWO en de theoretische leerweg VMBO aan. In Gennep vinden we de alle vormen van VMBO met daarnaast nog de speciale leerweg LWOO.

Hieronder is een overzicht van onderwijstypen en aantallen leerlingen gegeven.

VMBO 1,2	232
VMBO 3-4 B (basisberoepsgericht)	43
VMBO 3-4 K (kaderberoepsgericht)	83
VMBO 3-4TG (gemengd)	73
VMBO 1-4 T	230
LWOO	162
HAVO/VMBO t 1	105
HAVO/VWO 1	163
Havo 2-5	495
VWO 2-6	571
Vavo	1
Totaal aantal leerlingen	2158

De scholengemeenschap heeft ongeveer 300 werknemers

Merletcollege

Kent 4 vestigingsplaatsen: In Cuijk is een vestiging voor Vmbo en een vestiging voor Havo/Vwo. Daarnaast is er een vestiging in Grave, waar het volledige pakket wordt aangeboden (met uitzondering van bovenbouw VWO) en een vestiging in Mill met brugklassen 1 en 2 en het VMBO pakket. Verdeeld naar typen ziet het leerlingenaantal er als volgt uit:

Brugklassen 1-2	1195
VMBO 3-4 B (basisberoepsgericht)	168
VMBO 3-4 K (kaderberoepsgericht)	196
VMBO 3-4TG (theoretisch/gemengd)	371
HAVO 3-5	485
VWO 3-6	367
Vavo/Sensis	20
Totaal aantal leerlingen	2802

De scholengemeenschap biedt werk aan 342 werknemers.

De rectoren van de drie schoolgemeenschappen zijn lid van de Algemene vergadering van het PIO.

MBO

ROC de Leijgraaf

Het ROC is in de regio verspreid over een 5 tal locaties, waarvan er zich een in Boxmeer bevindt en de overige 4 in Cuijk.

De volgende MBO opleidingen worden aangeboden:

- Laboratoriumonderwijs BOL (Boxmeer)	37
- Bouwkunde BBL (Cuijk)	39
- Horeca BBL (Cuijk)	35
- Horeca Recreatie Toerisme BOL	285
- VAVO (Cuijk)	288
- Beveiliging BBL (Cuijk)	48
- Elektrotechniek BBL	37
- Werktuigbouw BBL (Cuijk)	129
Totaal aantal leerlingen	898

Het aantal werknemers in het Land van Cuijk bedraagt ca. 85.

MBO College De Maasvallei

Het MBO college is een dependance van het ROC Nijmegen en is gevestigd in Boxmeer.

MBO opleidingen en aantal leerlingen	
- verzorging/verpleging	230
- pedagogisch werk	100
- maatschappelijke zorg	50
- helpende zorg	60
- sport	100
- defensie	50
- beveiliging	100
- handel	30
- administratie/secretarieel	30
- logistiek	50
Totaal	800 leerlingen

Bij MBO College De Maasvallei werken in het Land van Cuijk 101 werknemers.

De voorzitters van de raden van bestuur van de twee ROC 's zijn lid van de Algemene Vergadering van het PIO.

8. WONEN

De regio kent twee toegelaten instellingen, **Mooiland Maasland** en **Pantein Wonen**.

Daar waar Mooiland Maasland zich meer richt op de reguliere woonvraag, legt Pantein Wonen, onderdeel van de zorgkoepel Pantein, het accent op wonen voor ouderen met de mogelijkheid van een zorgcomponent. Waar Pantein Wonen als werkgebied het Land van Cuijk, met uitzondering van Grave heeft, is Mooiland Maasland dekkend voor de hele regio met uitzondering van de gemeenten Mook & Middelaar en Bergen en Sint Anthonis, Maasland en Pantein Wonen zijn recent een samenwerking aangegaan, die mogelijk op termijn tot fusie gaat leiden.

Mooiland Maasland

Mooiland Maasland is ontstaan uit een fusie van de aanwezige corporaties in het PIO gebied. In 2008 is een fusie aangegaan met Vitalis, waardoor de nieuwe toegelaten instelling Mooiland tot stand kwam met drie werkmaatschappijen; Mooiland Maasland, Mooiland Vitalis en Mooiland Vastgoed. Mooiland Maasland kent de PIO regio als haar werkgebied, met daarnaast nog een aantal gemeenten in de regio Oss (Bernheze, Landerd, Lith, Maasdonk en Oss) en in 's-Hertogenbosch bezit de corporatie een beperkt aantal woningen (± 170 woningen) in de kern Empel.

Mooiland Maasland beheert in totaal bijna 14.000 huurwoningen, waarvan er iets meer dan 8.000 gelegen zijn in de PIO-regio. Mooiland Vitalis beheert over heel Nederland verspreid 13.000 woningen. Naast exploitant van huurwoningen is de instelling ook een belangrijke opdrachtgever voor de bouwsector. Mooiland Maasland bouwt in de komende jaren (tot 2020) bijna 2000 nieuwbouwwoningen en verkoopt zo'n 1000 huurwoningen in diezelfde periode. Onderstaande staatjes geven een indruk van

Aantal huurwoningen in PIO-regio

Boxmeer	1993
Cuijk	2932
Gennep	1209
Grave	1041
Mill en St. Hubert	918
Mook en Middelaar	2
Totaal	8095

Aantal verkochte woningen vanaf 2004

Boxmeer	2
Cuijk	38
Gennep	52
Grave	30
Mill	20
Totaal	142

De inzet van Mooiland Maasland is gericht op het leveren van maatschappelijke prestaties in het wonen. Om dat te waar te maken, realiseert, koopt en beheert Mooiland Maasland niet alleen woningen, maar investeert zij ook in de sociale en fysieke infrastructuur van de buurten, in maatschappelijk vastgoed, in woningen voor andere doelgroepen - huur en koop- en in commercieel vastgoed. Deze brede inzet - die verder gaat dan alleen geld - is gebaseerd op het streven om keuze en dus variatie te bieden. Investerings voor andere doelgroepen en commercieel vastgoed zijn geen doel op zich, maar maken onderdeel uit van een totaal pakket. Een pakket gericht op buurtontwikkeling.

De voorzitter van de Raad van Bestuur van Mooiland Maasland is lid van de Algemene Ledenvergadering van het PIO.

Pantein Wonen

Als onderdeel van de zorgkoepel Pantein houdt Pantein Wonen zich met name bezig met ouderenhuisvesting al of niet met een zorgcomponent.

Pantein Wonen is een ambitieuze woningcorporatie die de komende jaren veel bouwprojecten en servicepakketten tot stand wil brengen. Pantein Wonen werkt hierbij vanuit de overtuiging dat wonen, welzijn, leefbaarheid en zorg van de regio niet los van elkaar gezien kunnen worden. Door een samenhangend aanbod van diensten kunnen ouderen zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde leefomgeving blijven wonen.

Pantein Wonen beheert ruim 1293 verhuureenheden, waarvan 1217 woningen in eigendom (peildatum 31-12-2008). In de gemeente Sint Anthonis opereert Pantein Wonen als de algemene toegelaten instelling en betreft het dus zowel reguliere woningen als gekwalificeerde woningen voor de doelgroep ouderen. Ten behoeve van deze laatste doelgroep worden ook woningen en complexen beheerd in de gemeenten Boxmeer, Cuijk en Mill. Van het bestand zijn 733 (60 %), nultredenwoningen, bedoeld voor ouderen.

In nagenoeg alle kernen in de genoemde gemeenten is een woonzorgcomplex van Pantein Wonen aanwezig of wordt er een gerealiseerd (al dan niet onder hoofdaannemerschap van Pantein Wonen). Het betreft onder andere de volgende complexen:

- Sint Anthonis, woonzorgwoningen grenzend aan zorgcentrum Hoogveld
- Wanroij, woonzorgcomplex Schaarhof
- Oploo, woonzorgcomplex de Rondsel met ontmoetingsruimten
- Landhorst, woonzorgcomplex met ontmoetingsruimten en winkelvoorziening
- Boxmeer, de Orangerie: verpleeghuisplaatsen en zorgwoningen
- Boxmeer: de Wende. Dit maakt onderdeel uit van het nieuwbouwproject de Weijerstaete.
- Maashees, Anthoniushof, woonzorgwoningen, ontmoetingsruimten en winkelvoorziening.
- Cuijk, de la Salle, woonzorgwoningen en ontmoetingsruimten
- Mill, Pastoor Maasstraat, woonzorgwoningen nabij zorgcentrum Aldenhorst

Om tegemoet te komen aan de toekomstige vraag heeft Pantein Wonen de bouwprocessen m.b.t. reguliere en nultredenwoningen geïntensiveerd. Zij ontwikkelt een groot aantal nieuwbouwprojecten (zowel huur- als koopwoningen) in de regio en is daarmee een belangrijke opdrachtgever voor de bouwsector.

Uit 2008 bedroeg het aantal projecten onder hoofdaannemerschap van Pantein Wonen 16. Dit betreft de bouw van:

- 399 nultredenwoningen (huur en koop)
- 20 starterwoningen (huur en koop)
- 72 verpleeghuisplaatsen
- 96 verzorgingshuisplaatsen
- diverse algemene voorzieningen

Voorbeelden van deze projecten zijn de grootschalige projecten:

- de Weijerstaete in Boxmeer: verpleegplaatsen, verzorgingsplaatsen, woningen en bedrijfs- en ontmoetingsruimten
- de Loonse Hoven in Overloon: verpleegplaatsen, verzorgingsplaatsen, woningen en bedrijfs- en ontmoetingsruimten
- Kloostergaarde in Sint Anthonis: verpleeghuisplaatsen, (zorg)woningen en bedrijfs- en ontmoetingsruimten.

Voorts bouwt Pantein Wonen een aantal kleinschalige projecten zoals:

- een woonzorgboerderij in Beugen: verpleeghuisplaatsen en woningen voor Dichterbij
- Marktstraat in Boxmeer, zorgwoningen
- woonzorgcomplex in Westerbeek, woningen en ontmoetingsruimten
- woonzorgcomplex in Ledeacker, woningen en ontmoetingsruimten
- woonzorgcomplex in Stevensbeek, woningen en ontmoetingsruimten
- woonzorgcomplex in Oeffelt

Daarnaast is Pantein Wonen betrokken bij een aantal projecten dat niet onder hoofdaannemerschap van Pantein Wonen valt. Bij deze projecten adviseert Pantein Wonen veelal vanuit haar deskundigheid in zorgvastgoed of is zij initiatiefnemer. Het hoofdaannemerschap is in veel gevallen in handen van Mooiland Maasland, Destion of een projectontwikkelaar en er wordt samengewerkt met Pantein. Dit betreft in totaal 17 projecten, verdeeld over verschillende gemeenten alwaar Pantein Wonen geen erkende toelating heeft.

Eind oktober tekenden de bestuurders van Mooiland en Pantein Wonen een intentieverklaring tot fusie. Het is de bedoeling dat Pantein Wonen in 2010 onderdeel wordt van Mooiland. De aanleiding voor het samengaan is dat Pantein Wonen samen met Mooiland haar ambities en haar plannen in de regio beter kan invullen.

De directeur van Pantein Wonen is lid van de Algemene Ledenvergadering van het PIO.

9. VOORZIENINGEN

Door de inspanningen van Pantein Wonen en Mooiland Maasland zijn in de vele kernen van de regio woonzorgvoorzieningen voor ouderen aanwezig. Hierdoor is het voor ouderen mogelijk in hun eigen kern te blijven wonen.

De regio wordt gekenmerkt door een rijk sociaal cultureel voorzieningen niveau, vele verenigingen bieden de inwoners de mogelijkheid in de eigen kern actief te zijn. Gemeenschapsaccomodaties zijn ruimschoots aanwezig en bieden het verenigingsleven een goede basis.

Ook voor sport kan men in de regio goed terecht de vele sportcomplexen en sporthallen bieden de inwoners de mogelijkheid hu favoriete sport te beoefenen.

In Cuijk treffen we een volwaardige schouwburg met 550 plaatsen aan, in Boxmeer een wat kleinschaliger vestzaktheater aan.

17-3-2009